

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudců JUDr. Ivany Klimešové a JUDr. Michala Fridricha v právní věci žalobce: **Radek L.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. JUDr. Karlem Seidlem PhD., advokátem se sídlem Jiráskova 2, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, **o zaplacení 300.000,- Kč s přísl.**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 9.12.2010 č.j. 15C 232/2010-32,

t a k t o :

Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku o věci samé ohledně částky 150.000,- Kč s přísl. a úroku z prodlení z částky 300.000,- Kč od 16.2.2010 do 14.8.2010 a ve výroku o náhradě nákladů řízení **z r u š u j e** a v tomto rozsahu se mu věc **v r a c í** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem uznal soud I. žalovaného povinným zaplatit žalobci 45.000,- Kč a náhradu nákladů řízení ve výši 21.976,80 Kč. Žalobu ohledně částky 255.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 300.000,- Kč od 16. 2. 2010 do zaplacení zamítl. Žalobce se domáhal celkem 300.000,- Kč s přísl. z titulu zadostiučinění za nemajetkovou újmu na podkladě § 31a zák.č. 82/98 Sb., která mu měla vzniknout nezákonným trestním stíháním, v jehož výsledku byl

rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 27.6.2008 č.j. 3T 110/2007 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 4.9.2009 č.j. 6To 98/2009 obžaloby zproštěn.

Na základě odvolání žalobce proti zamítavému výroku rozsudku odvolací soud svým rozsudkem ze dne 31.3.2011 č.j. 20Co 57/11-57 rozsudek soudu I. stupně co do částky 150.000,- Kč s přísl. a úroku z prodlení z částky 300.000,Kč od 16.2.2010 do 14.8.2010 potvrdil, dále jej změnil a žalobci přiznal dalších 105.000,- Kč a úrok z prodlení z částky 150.000,- Kč od 15.8.10 do zaplacení při současném rozhodnutí o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Odvolací soud konstatoval, že mezi účastníky nebylo sporu o základu nároku žalobce, vycházejícího z ustanovení § 31a odst. 1 zák.č. 82/98 Sb. na podkladě skutečnosti, že žalobce byl po proběhlém trestním stíhání obžaloby v celém rozsahu zproštěn, což má co do nároků z nezákonného rozhodnutí podle § 7 odst. 1 zák.č. 82/98 Sb. stejné důsledky jako zrušení pravomocného usnesení o zahájení trestního stíhání (viz rozsudek NS ČR sp.zn. 1Cz 6/90, publikovaný pod č. 35 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek ročník 1991). V předmětné věci nebylo zpochybněno ani to, že žalobce podal proti usnesením o zahájení trestního stíhání stížnost (srov. závěry velkého senátu NS ČR v rozhodnutí sp.zn. 31Cdo 3489/2007). Žalobci tak přísluší zadostiučinění za nemajetkovou újmu, ohledně níž soud I. stupně správně dovodil, že ji nelze odčinit toliko konstatováním porušení práva, nedostatečně však akcentoval rozdíl mezi újmou, vzniklou nepřiměřenou délkou řízení zpravidla v občanskoprávním sporu a újmou, vzniklou v osobnostní sféře v důsledku nezákonného trestního stíhání co do subjektivního vnímání nepříznivé životní situace poškozeného i co do negativního ohlasu, který trestní stíhání vyvolalo v jeho okolí. V daném případě je třeba vzít v úvahu i tu okolnost, že trestní stíhání žalobce bylo spojeno s jeho předchozím výkonem veřejné funkce, bylo široce medializováno a žalobce tak velmi výrazně poškodilo na jeho dobré pověsti zejména v místě jeho bydliště v malé obci. Žalobcem tvrzené skutečnosti v tomto směru žalovaný nijak nerozporoval, proto nebylo třeba je dokazovat, soud I. stupně však jejich dopad do osobnostní sféry žalobce dostatečně nezvážil, když jeho úvahy o objektivizujícím náhledu nejsou vzhledem k osobnímu charakteru nemajetkové újmy na místě. Na základě těchto úvah odvolací soud uzavřel, že základem určení výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu žalobce musí být v daném případě dvojnásobek částky, poskytované v případech zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vzniklou v důsledku nepřiměřené délky řízení, tedy 30.000,- Kč. Významným kritériem pro stanovení jeho konečné výše shledal zejména délku trestního řízení, v jehož

průběhu nemajetková újma vznikala s přihlédnutím k tomu, že trestní stíhání žalobce vešlo ve všeobecnou známost, zejména v místě jeho bydliště, a proto tato újma vzniká i po jeho skončení, jelikož jeho negativní důsledky pro pověst žalobce budou nadále po určitou dobu přetrvávat. Odvolací soud proto uvážil, že odpovídající kompenzací za újmu, způsobenou žalobci v jeho osobnostní sféře nezákonným trestním stíháním, představuje částka 150.000,- Kč jako součin částky 30.000 a tří let trvání trestního řízení s připočtením dalších dvou let po jeho skončení. Změnou části napadeného výroku podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. z tohoto důvodu žalobci přiznal dalších 105.000,- Kč, když ve vyhovujícím výroku ohledně 45.000,- Kč zůstal rozsudek ve smyslu § 206 odst. 3 o.s.ř. odvoláním nedotčen. Ve zbytku žalobního nároku, který důvodným neshledal, odvolací soud napadený výrok rozsudku podle § 219 o.s.ř. potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

K dovolání žalobce Nejvyšší soud ČR jako soud dovolací svým rozsudkem ze dne 27.6.2012 č.j. 30Cdo 2813/2011-74 zrušil potvrzující výrok rozsudku odvolacího soudu i jeho výrok o náhradě nákladů řízení. V rámci obsáhlého odůvodnění tohoto rozsudku, na které odvolací soud pro stručnost odkazuje, dovolací soud akcentoval námitku žalobce, že při posuzování jeho nároku nebyly dostatečně zohledněny individuální následky, způsobené mu trestním řízením v osobnostní sféře. Zdůraznil současně, že tyto následky mají být v rámci kontradiktornosti žalobce tvrzeny a prokazovány a základ výsledku sporu pak musí spočívat v posuzování individuality prokazaného nároku při porovnání shody a odlišnosti obdobných případů. Odvolací soud takto nepostupoval a ani objektivně nemohl, proto shledal dovolací soud postup při stanovení výše zadostiučinění nesprávným a přiznané zadostiučinění v konečném výsledku nepřiměřeně nízkým (a to i s přihlédnutím k nesprávné akcentaci doby po skončení trestního řízení).

Z výše stručně shrnutých závěrů soudu dovolacího se podává neúplnost skutkových zjištění soudu I. stupně k otázce konkrétních následků, které trestní stíhání způsobilo v osobnostní sféře žalobce. K jejich prokázání žalobce navrhoval provedení obsáhlého dokazování výslechy osob, listinami i dalšími způsobilými prostředky (důkazní návrhy, obsažené v žalobě a zejména v protokole o jednání ze dne 2.12.2010), žádný z těchto důkazů však soud I. stupně neprovedl. Provádění dokazování ke skutečnosti, k níž dosud nebylo vedeno žádné dokazování, se ve smyslu § 213 odst. 4 o.s.ř. vymyká z mezí funkční příslušnosti

odvolacího soudu, který pro chybějící skutkový podklad nemůže rozhodnutí soudu I. stupně co do zbylého žalobního nároku přezkoumat. Odvolacímu soudu proto při vázanosti shora stručně popsáním právním názorem soudu dovolacího podle § 243d odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 226 odst. 1 o.s.ř. nezbylo, než zamítavý výrok rozsudku soudu I. stupně ve výše uvedeném rozsahu spolu s akcesorickým výrokem o náhradě nákladů řízení podle § 219a odst. 1 písm. b) o.s.ř. a § 219a odst. 2 o.s.ř. zrušit a věc podle § 221a odst. 1 písm. a) o.s.ř. vrátit soudu I. stupně v tomto rozsahu k dalšímu řízení. V jeho rámci tento soud provede k návrhu žalobce, na němž spočívá důkazní břemeno, důkazy k prokázání individuálních následků předmětného trestního stíhání v osobnostní sféře žalobce, učiněná zjištění pak posoudí způsobem, naznačeným dovolacím soudem zejména na str. 7, 8 a 9 jeho rozhodnutí a na tomto základě znovu zhodnotí otázku celkové výše nároku žalobce a rozhodne o jeho zbytku. V novém rozhodnutí rozhodně soud I. stupně podle § 224 odst. 3 o.s.ř. také o náhradě nákladů odvolacího řízení.

Proti tomuto usnesení **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 6. září 2012

JUDr. Irena S a r a l i e v o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Hradová Jana